

Datum

2023-10-04

Vår referens

Gabriella Manieri

Upphandlingschef

Gabriella.Manieri@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Anmälan av inkomna skrivelser 2023 STK-2022-1513

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), ställda hållbarhetskrav samt behov av innovativa och hållbara inköpslösningar. I ärendet presenteras Upphandlingsplan 2023–2024 för samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen. Redovisad plan ligger till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt och för arbetet med hållbara leveranskedjor i stadens avtal.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner Upphandlingsplan 2023/2024.
2. Kommunstyrelsen anmodar nämnderna att fortsätta strukturera och planera sin inköps- och upphandlingsverksamhet och i arbetet beakta vad som framkommit i denna rapport.
3. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 231009 Årlig rapportering inköp och upphandlingar, Upphandlingsplan 2023-2024
- Upphandlingsplan Malmö stad 2023 2024

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-10-09

Kommunstyrelsen 2023-10-18

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Stadskontorets handläggare

Ärendet

I ärendet presenteras förslag till Upphandlingsplan för perioden 2023–2024 för stadens samtliga

nämnder inklusive kommunstyrelsen. I planen ges en övergripande bild av Malmö stads största inköpsområden 2021 samt vilka hållbarhetskrav nämnden regelmässigt ställt i tidigare upphandlingar. Planen visar också nämndens planerade upphandlingar, över tröskelvärdet¹, 2023/2024. Planen innehåller dessutom verksamhetsområden där nämnderna ser behov av nya inköpslösningar eller där mer hållbara lösningar efterfrågas.

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds- och koncernnivå kräver dels en ökad insikt om den inköpsverksamhet som sker i staden, dels en gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar samt förslag på innovativa och hållbara inköp.

Kommunfullmäktige beslutade därför 2020 att samtliga nämnder årligen ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet) och hållbarhetskrav i dessa upphandlingar samt produkt- eller verksamhetsområden där innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka tio (10) miljarder kronor. Det krävs en samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitioner som finns när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Genom samordning utvinns också den kraft att påverka prestanda, kostnader, klimat och leveranssäkerhet som finns i Malmö stads omfattande inköpsverksamhet.

Denna rapport är den andra i sitt slag och ett resultat av en gedigen rapportering från samtliga nämnder. Målsättningen är att ge en översiktlig bild av Malmö stads inköpsvolym, planerade upphandlingar och det hållbarhetsfokus som finns i inköp och upphandlingar.

Största inköpsområden år 2021

Enligt Malmö stads Inköspolicy² är det respektive nämnds ansvar att tillse att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk. Det är varje nämnds ansvar att tillse att avtal nyttjas eftersom hög avtalstrohet är önskvärt ur flera perspektiv. I de fall inköpsbehov kan tillgodoses genom stadsövergripande (ram)avtal ska dessa nyttjas. För de behov som inte täcks av kommunens stadsövergripande (ram)avtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA inköpscentral³, nyttjas. Saknas avtal ska regelrätt upphandling ske.

Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, hållbarhet etcetera. Det innebär också ett att det arbete som staden lägger på att upphandla och teckna avtal inte ger önskad effekt.

I rapporten redovisas de inköpsområden år 2021 som står för hälften (cirka 5 miljarder kronor)

¹ Tröskelvärdet i kommunal verksamhet är för varor och tjänster drygt 2 mnkr och för byggentreprenader drygt 55 mnkr. Samtliga tröskelvärden redovisas här: [Tröskelvärden och gräns för direktupphandling | Konkurrensverket](#)

² [Upphandling i Malmö stad - Malmö stad \(malmo.se\)](#)

³ ADDA inköpscentral är ett företag inom SKR-koncernen (före detta SKL Kommentus) [Våra ramavtal och upphandlingar — Adda - F.d. SKL Kommentus](#)

av Malmö stads totala inköpsvolym (cirka 10 miljarder kronor). Statistiken indikerar att upphandling och avtalsuppföljning inom dessa inköpsområden bör vara prioriterat. För det fall flera nämnder har samma typ av inköpsbehov bör stadsövergripande upphandlingar genomföras. Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla och teckna stadsövergripande (ram)avtal inom så många inköpsområden, som är strategiskt klokt och affärsmässigt smart, som möjligt. Antalet (ram)avtalsområden ökar ständigt och befintliga (ram)avtal utvecklas och ifrågasätts kontinuerligt.

Planerade upphandlingar över tröskelvärden 2023/2024 och hållbarhetskrav i dessa

I rapporten redogörs för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärden, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktvärde för dessa.

För att säkerställa att stadens inköp sker på ett så hållbart sätt som möjligt ställer kommunstyrelsen och nämnderna olika typer av hållbarhetskrav.

För att uppnå grön miljömässig hållbarhet ställs bland annat krav på miljöledningssystem, transporter, drivmedel, energieffektivitet, olika typer av klimatkrav och hållbarhetsmärkningar samt djurskyddskrav.

För att uppnå social hållbarhet ställs krav på att leverantörer, utöver att följa gällande EU-direktiv och svensk lagstiftning relaterat till bland annat arbetsrätt, mänskliga rättigheter och tillgänglighet, även följer stadens framtagna uppförandekod och stadens definition av krav på hållbara leveranskedjor.

För att uppnå ekonomisk hållbarhet behöver inköpen vara proportionerliga och stadens resurser användas med måttfullhet. Det ställs krav på att leverantörer är behöriga att utöva näringsverksamhet, är registrerade för F- eller FA-skatt, är kreditvärdiga, har betalat skatter och sociala avgifter. Krav ställs även på att leverantörer arbetar systematiskt med kvalitetsledning, för att staden ska stödja en sund och seriös marknad. Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga effekt.

Produkt och verksamhetsområden där nya lösningar och mer hållbara inköp efterfrågas

I rapporten redovisas nämndernas förslag på produkt- eller verksamhetsområden där det finns behov av nya innovativa eller hållbara inköpslösningar.

Majoriteten av stadens nämnder efterfrågar mer cirkulära lösningar i stadens kontrakt. Många av lösningarna syftar till att på olika sätt förlänga livslängden på, och öka nyttjandegraden av, de varor som staden köper in eller redan har köpt in.

Flera nämnder efterfrågar utökade möjligheter att köpa in begagnade varor på den öppna marknaden. Stadskontoret planerar att genomföra en upphandling av begagnade varor 2023/2024

Ett önskemål som återkommer i årets rapportering är en samordning av Malmö stads leveranser genom att en samlastningscentral inrättas som tar emot leveranser, packar om och fördelar varor till respektive leveranspunkt och optimerar utleveranser. Servicenämnden utreder för närvarande förutsättningarna för samordnade varuleveranser i staden.

Flera nämnder framför även i årets rapportering behovet av att inrätta en stadsgemensam

lösning för larm- och passersystem.

Stadskontorets bedömning och förslag

Rapporteringen har inneburit en ökad tydlighet för nämnder och kommunstyrelsen kring inköpsverksamheten i staden med avseende på vilka inköpsområden som är störst ekonomiskt och vilka värdemässigt stora upphandlingar som staden planerar att genomföra i närtid.

Rapporteringen pekar på ett antal strategiskt viktiga utvecklingsområden, såsom behovet av en funktionell gemensam lösning i staden för att kunna återbruka de resurser som redan finns, behovet av en stadsgemensam lösning för att hantera behovet av larm- och passersystem samt behovet att förstärka uppföljning av ställda villkor i avtal. I rapporten beskrivs även ett antal strategiska vägval som kommer att göras på stadsövergripande nivå avseende inköp av papper, plast och hygienpapper, arbetskläder, AV-produkter, konsulter, säkerhetsrelaterade tjänster, konferensanläggningar, lokalvård och tvättjänster.

Inför rapporteringen av planerade upphandlingar 2023/2024 har nämnderna fått en tydligare rapporteringsmall för hållbarhetskrav vilka dessutom redovisas ur ett historiskt perspektiv genom att nämnderna ska besvara frågan om vilka hållbarhetskrav de regelmässigt ställer. På detta sätt fångas ställda hållbarhetskrav upp med en större precision och realitet än tidigare.

Stadskontoret föreslår att upphandlingsplanen för 2023/2024 godkänns. Stadskontoret föreslår även att såväl stadskontoret som nämnderna fortsätter strukturera och planera sin inköps- och upphandlingsverksamhet med beaktande av vad som framkommit i denna rapport. Slutligen föreslår stadskontoret att stadskontoret får i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör